

Врегулювання прав на інтелектуальну власність, що утворюється з бюджетних коштів, особливо важливе для удосконалення зв'язків між науковими установами та промисловістю, встановлення єдиного “інноваційного ланцюжка”. За різними оцінками, в Росії використовується від 8-10% інноваційних ідей і проєктів, у Японії – 95%, у США – 62%. Це говорить про те, що вироблення чіткого механізму закріплення прав на інтелектуальну власність із подальшою комерціалізацією її об'єктів важливе для формування національної інноваційної системи[1,с.256-257].

1. Карпуть І.Н. Державна інвестиційна політика та механізм її реалізації: монографія / І.Н.Карпуть - Львів: РВВ НЛТУ України.- 2011. – 348 с. 2. Patrick H. Sullivan (2000); *Value-driven Intellectual Capital; How to convert Intangible Corporate Assets into Market Value*. Wiley, Page 238-244. 3. Черковець В. Категорія “Человеческий капитал в общей экономической теории: исторический взгляд и содержательное определение. - Российский экономический журнал.- 2009.- №7-8”. Abhijit Talukdar *What is Intellectual Capital? Founder, Attainix Consulting info@attainix.com.- Page 1* [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.attainix.com/Downloads/WhatIsIntellectualCapital.pdf>. 4. Федулова Л.І.Інноваційна економіка: підручник / -К.:Вид-во “Либідь”, 2006. – 480 с. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 12, ст.165. Із змінами, внесеними згідно із Законами N 2261-IV від 16.12.2004. 5. Інноваційний розвиток в Україні: наявний потенціал і ключові проблеми його реалізації / Аналітична доповідь Центру Разумкова/ Журнал «Національна безпека і оборона» №7, 2004. с.2-25 / [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uceps.org/additional/analytical_report_NSD55_ukr.pdf. 6. Концепція розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності на 2009-2014 роки / Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності / [електронний ресурс]. – Режим доступу: www.sdip.gov.ua. 7. Бутнік-Сіверський О.Б. Інтелектуальний капітал: теоретичний аспект / Науково-практичний журнал “Інтелектуальний капітал” 2002. – №1. - С. 16-27. 8. Економічна енциклопедія у трьох томах. Том. 1 / Редкол. С.В.Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий цент«Академія», 2000. – 864 с. 9. Бутнік-Сіверський О.Б. Трансформація інтелектуальної власності в інноваційний продукт / Журнал “Теорія і практика інтелектуальної власності” / [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/library/view-transformatsija-intelektualnoji-vlasnosti-vinnovatsiynyy-produkt.html> - Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності національної академії правових наук України.

Н.О. Безнощенко

Одеський національний політехнічний університет

ЗАВОДСЬКИЙ СЕКТОР НАУКИ, ЯК СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ

© Безнощенко Н.О., 2011

Ключова роль інноваційного фактора в процесі економічного росту більшості країн світу реалізується на сучасному етапі через систему державних технологічних пріоритетів. Доля технологічних інновацій в об'ємі ВВП розвинутих країн складає від 70 до 90 %. В той же час сфера впливу наукоємних технологій обмежується не тільки економічною системою, зокрема, такими її важливими характеристиками, як ВВП, об'єми промислового виробництва, зайнятість, продуктивність праці персоналу і технологічне обладнання, але й системного управління інноваційними процесами безпосередньо на промислових підприємствах. Україна належить до тих країн, чий

рівень економічного розвитку не відповідає рівню інноваційного та освітнього потенціалу. Однією із причин цього є відсутність дієвого механізму управління інноваційними процесами. [1]

Науково-інноваційна сфера України ще не стала вирішальним фактором її економічного зростання. Аналіз стану технологічного розвитку економіки свідчить про уповільнення темпів виконання науково-технічних розробок та їх впровадження у виробництво. Стан наукової сфери в Україні нині є надзвичайно складним, оскільки кризові явища, які проявляються в інтелектуальній сфері ще з початку 80-х років, набули масштабного характеру. Незважаючи на те що українська наука в складі СРСР була однією з найбільших за своїм потенціалом та найефективнішою за результатами, її перетворення з регіональної на самостійну національну наукову систему разом з важливими позитивними змінами об'єктивно призвело до серйозних наслідків трансформації науки в Україні, яка відбулася за роки її незалежності.

Науковий потенціал України об'єднує підприємства та організації, які можна розділити на чотири основних сфери:

- а) академічну, представлену установами і організаціями академії наук;
- б) галузеву, що об'єднує дослідні установи і організації міністерств і відомств господарства;
- в) вузівську, яка включає науково-дослідні сектори і кафедри вищих навчальних закладів;
- г) заводську, до якої належать наукові і дослідно-конструкторські підрозділи об'єднань і підприємств.

Окрему сферу становлять інші організації, до яких належать наукові підрозділи і групи музеїв, архівів, бібліотек і книжкових палат, метеослужби, геологорозвідувальні партії та ін.

За останні роки у структурі наукових та науково-технічних організацій збільшилася питома вага академічного та вузівського секторів науки, а частки галузевого та заводського секторів скоротилися.

Важливою складовою і визначальним чинником розвитку наукового потенціалу є його кадрове забезпечення. Всупереч світовим тенденціям чисельність науково-дослідницького персоналу в Україні з року в рік скорочується. Найбільшого спаду фахівців, зайнятих науковою та науково-технічною роботою, зазнали галузевий та заводський сектори науки. [2]

Поряд зі скороченням персоналу наукових організацій не можуть залишитися поза увагою процеси розукрупнення організаційних структур науково-дослідних установ.

Таке різке скорочення чисельності наукових організацій пов'язано не лише із загальним економічним станом, впливом інтелекту та переходом працівників в інші сфери діяльності. Значну роль у такому скороченні відіграла свідомо державна політика в інноваційній сфері, у якій на початку ринкового реформування була прийнята як догма точка зору, що великі науково-дослідні і науково-виробничі «монстри», породжені попередньою адміністративно-командною системою, нібито слабо піддаються управлінню, у своїй структурі гублять конкретного інноватора, придушують ініціативу знизу, а тому задля прискорення інноваційного розвитку їх потрібно розукрупнити. [3]

Розукрупнення науково-інноваційних структур фактично унеможливує: а) збереження потужного науково-технічного потенціалу; б) комплексні дослідження та диверсифікацію напрямів вирішення масштабних і актуальних проблем; в) високу «концентрацію інтелекту» в одній науково-дослідній установі; г) економію на масштабах досліджень; д) створення розвиненої науково-технічної та інформаційної інфраструктури для проведення досліджень і постійного її оновлення.

Хоча за роки незалежності України її науково-технічний потенціал скоротився, але й сьогодні він залишається досить потужним. [4]

Що стосується фінансування НДДКР заводського сектору, можна виявити такі тенденції:

- по-перше, фінансування НДДКР постійно збільшувалося, але у 2005 р. дещо призупинилося;
- по-друге, зростає частка фінансування за рахунок Держбюджету і власних коштів, які витрачають підрозділи НДДКР, що відображає загальну тенденцію по Україні;

– по-третє, частка вітчизняних та іноземних інвесторів суттєво знизилася, що пов'язано з інвестиційним кліматом в Україні.

Серед факторів виробничого характеру, що перешкоджають НДДКР, у першу чергу, можна зазначити низький інноваційний потенціал підприємств, брак інформації про нові технології, майже повну відсутність інформації про ринки збуту і недостатні можливості для кооперування з іншими підприємствами й організаціями. Усі ці негативні обставини є наслідком розриву сформованих раніше виробничих, економічних і інформаційних зв'язків. Також як негативний фактор у процесі реального впровадження НДДКР виступає відсутність інформації як з боку розробників, так і з боку потенційних інвесторів.

Порівнюючи стан розвитку науково-технологічної сфери в Україні з тенденціями, що мають місце у США, країнах ЄС, Південно-Східної Азії, країнах ЦСЄ і навіть Росії, слід зазначити, що Україна загрозовано наближається до стану відсталої держави. [5]

Таким чином, стійке функціонування промислових підприємств неможливе без змістовно-орієнтованого інноваційного забезпечення виробничих процесів. Виходячи із пріоритету стійкого функціонування промислового виробництва в нестабільному ринковому середовищі, необхідно створити відповідний ринковий механізм забезпечення на підприємстві інноваційних процесів. Це можливо лише при відновленні та посиленні значення заводського сектору науки.

1. Писаренко Б.А., Проценко Н.Б. *Управління інноваційним розвитком підприємств* / Б.А.Писаренко, Н.Б.Проценко // *Вісник економічної науки України*. – 2010. – № 1(17). – С. 81 – 85. 2. Алимов О.М., Юрик Я.І. *Структурно-динамічна оцінка потенціалу інноваційних та організаційно-економічних змін [Електронний ресурс]* / О.М. Алимов, Я.І. Юрик // *Економіка промисловості*. – 2010. – №49(1). – Режим доступу до документу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/eprom/2010_49/st_49_01.pdf. 3. *Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку* / [Кіндзерський Ю.В., Якубовський М.М., Галиця І.О. та ін.]; за ред. канд. екон. наук Ю.В. Кіндзерського / НАН України. *Ін-т екон. та прогнозув.* – К., 2009. – 928 с. 4. Федулова Л.І. *Технологічний розвиток економіки України* / Л.І. Федулова / НАН України. *Ін-т екон. та прогнозув.* – К., 2006. – 628 с. 5. Федулова Л.І., Глушко О.О. *Стан розвитку корпоративної (заводської) науки в Україні: загроза технологічній безпеці [Електронний ресурс]* / Л.І. Федулова, О.О. Глушко / *Економіка промисловості*. – 2009. – №46(3). – Режим доступу до документу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/eprom/2009_46/st_46_02.pdf

С.Ю. Безсмертний

Київський національний університет технологій та дизайну

НАЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

© Безсмертний С.Ю., 2011

Згідно Закону України «Про інноваційну діяльність» [1], головною метою державної інноваційної політики виступає створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоздатної продукції.

Основними принципами державної інноваційної політики є:

- орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки України;